

Samenvatting rapport VPT geclusterde setting versus verpleeghuis

Aanleiding

In de komende tien jaar blijft ouderenzorg in Nederland een uitdaging door het toenemende aantal ouderen en het beperkte aantal beschikbare verpleeghuisplekken (130.000), dat niet verder zal groeien. Met minder personeel en meer zorgbehoevende ouderen wordt vaker gebruikgemaakt van het Volledig Pakket Thuis (VPT). Dit pakket biedt 24 uur per dag zorg aan ouderen die thuis of in een VPT geclusterde setting wonen, waar ze zorg op maat ontvangen en er gezamenlijke voorzieningen zijn, zoals een restaurant. Dit biedt een alternatief voor verpleeghuizen in een tijd van toenemende vraag en minder middelen.

Het onderzoek

Zorgbelang Inclusief heeft in opdracht van CZ zorgkantoor in 2023 - 2024 onderzoek gedaan naar de ervaringen en wensen van bewoners, naasten en medewerkers. Twee locaties namen deel aan het onderzoek:

- Huize Moors: Een VPT-geclusterde setting in Bladel met 30 appartementen. Hier werden 10 bewoners of naasten en 5 medewerkers geïnterviewd.
- Leenderhof: Een verpleeghuis in Leende met afdelingen voor somatische zorg en psychogeriatric. Hier werden 8 bewoners of naasten en 8 medewerkers geïnterviewd.

De doelstelling van het onderzoek was om inzicht te krijgen in de ervaringen en wensen van bewoners, naasten en medewerkers met betrekking tot zorg en dienstverlening, door het wonen in een verpleeghuis te vergelijken met wonen in een VPT-geclusterde setting. Het onderzoek richtte zich op verschillen in zorgervaring, toekomstwensen en de kwaliteit van leven, vanuit de praktijk. Daarnaast is gekeken hoe de beste elementen van beide woonvormen kunnen worden gecombineerd om zorg met minder personeel in de toekomst beter te organiseren.

De interviews

In de interviews benoemde men zowel positieve als aandachtsvragers voor beide settings. Op beide locaties voelt men zich thuis. Mensen zijn daarnaast slecht op de hoogte van hun indicatie.

- **Positieve ervaringen van de VPT-setting:** Bewoners hebben meer eigen regie en zelfstandigheid, vooral in het dagelijkse leven, en dit wordt door veel mensen gewaardeerd. Daarnaast zijn er in de VPT-setting vaak voldoende vaste medewerkers beschikbaar, wat leidt tot meer persoonlijke zorg.
- **Aandachtvragers in de VPT-setting:** In de VPT-setting kan het sociale contact beperkter zijn omdat bewoners vaak meer op zichzelf zijn (zij wonen immers zelfstandig, deelname aan activiteiten is vrijblijvend). Ook wat betreft communicatie tussen personeel onderling waren verbeteringen mogelijk.

- **Positieve ervaringen van de verpleeghuissetting:** Het verpleeghuis wordt ervaren als een veilige omgeving met constante zorg en veel groepsactiviteiten, wat vooral voor bewoners met een hogere zorgbehoefte belangrijk is. Er is veel sociaal contact en bewoners voelen zich vaak betrokken bij groepsactiviteiten en de gemeenschap in het dorp.
- **Aandachtvragers in de verpleeghuissetting:** Er wordt soms melding gemaakt van minder autonomie waardoor er meer afhankelijkheid is van zorgpersoneel, wat voor sommige bewoners als beperkend wordt ervaren. Daarnaast is het personeelstekort een uitdaging in veel verpleeghuizen, wat invloed heeft op de continuïteit en kwaliteit van de zorg.

Dus hoewel de VPT-setting in sommige opzichten als positiever wordt ervaren, biedt het verpleeghuis ook unieke voordelen. De verschillen hangen sterk af van de individuele voorkeuren en behoeften van de bewoners.

Conclusies

- **Vergelijkbare ervaringen:** er is weinig verschil in hoe bewoners en naasten de zorg in de VPT-geclusterde setting en het verpleeghuis ervaart. In beiden is er een positief gevoel over sfeer, thuisgevoel en hygiëne.
- **Zorg en personeel:** in de VPT-setting zijn er meer medewerkers. Het verpleeghuis kampt vaker met personeelstekorten en maakt meer gebruik van zzp'ers, wat invloed kan hebben op de zorgkwaliteit.
- **Digitale ondersteuning:** wordt door beiden ingezet en is in de VPT-setting het verst ontwikkeld. Bewoners en naasten zien digitalisering als must voor de toekomst.
- **Er is geen verschil in indicatie** tussen beide settings en de verpleeghuissituatie wordt door medewerkers niet als 'meer medisch' ervaren dan de VPT-setting.

Aanbevelingen

- **Samenwerking en uitwisseling:** organiseer uitwisselingsprogramma's tussen VPT- en verpleeghuismedewerkers voor kennisdeling.
- **Communicatie verbeteren:** duidelijkere informatie voor bewoners en naasten over zorg en aanspreekpunten is belangrijk.
- **Regelmatig feedback en ideeën vragen** aan medewerkers (bijvoorbeeld m.b.t. op andere manieren roosteren, betreffende communicatie, etc.).
- **Gerichte wervingsstrategieën ontwikkelen** om jongere medewerkers aan te trekken, in Huize Moors is dit al goed gelukt.

Tot slot vermelden we nog dat zowel Huize Moors als Leenderhof als 'parels' voor beide settings uit het onderzoek komen waar andere organisaties een voorbeeld aan kunnen nemen.